

Rapport: Övergångar mellan och inom skolformer 2025

Fotografi: Ikoner
Förvaltning: Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen
Avdelning: Kvalitets- och utvecklingsavdelningen
Upprättad: 2025-12-02
Ansvarig: Utbildningschefer för samtliga skolformer
Diarienummer: GYVF-2025-4757

Innehållsförteckning

1 Inledning	3
1.1 Uppföljning av skolans uppdrag	3
1.2 Nämndens utveckling av övergångar	3
2 Övergångar	4
2.1 Samverkan i övergångsarbetet	5
2.2 Kommunala aktivitetsansvaret	7
3 Övergångsarbete inom gymnasieskolorna	8
3.1 Övergångshandlingar	9
3.2 Organisering av övergångsarbetet	11
3.3 Elevhälsans roll och funktion	12
3.4 Studie- och yrkesvägledarens roll och funktion	12
3.5 Individuell studieplan inom gymnasieskolan	14
3.6 Uppföljning av hur undervisningen möter elevens behov	14
4 Övergångar inom komvux	15
4.1 Övergångar mellan kurser inom komvux	15
4.2 Individuell studieplan inom vuxenutbildningen	16
4.3 Komvux mål för övergångar	17
4.3.1 Övergångar från introduktionsprogram	17
4.3.2 Övergångar från svenska för invandrare	17
4.3.3 Övergångar från grundläggande nivå	19
4.3.4 Studie- och yrkesvägledning som hela skolans ansvar	20
4.4 Pedagogisk stödorganisation	20
5 Avslutande kommentarer	21
Bilaga	24

1 Inledning

Vid skol- och skolformsbyten är överlämning av uppgifter viktiga för alla elever, särskilt för dem med behov av fysiska eller pedagogiska anpassningar. Enligt skollagens tredje kapitel¹ ska skolenheten överlämna uppgifter som underlättar elevens övergång mellan skolform och skolenheter. Vid byte från grundskola eller anpassad grundskola till gymnasieskola eller anpassad gymnasieskola ska den mottagande skolenheten snarast informera den överlämnande om att eleven tagits emot. Inom vuxenutbildningen finns inget motsvarande lagkrav, men verksamheten gör insatser för att underlätta övergångar till och inom vuxenutbildningen.

1.1 Uppföljning av skolans uppdrag

Ett systematiskt kvalitetsarbete ska, enligt skollagen², bedrivas på både huvudmanna- och enhetsnivå. Huvudmannen ansvarar för att fördela resurser, organisera verksamheten utifrån lokala förutsättningar samt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Denna rapport, baserad på skollagens andra och tredje kapitel³, granskar Malmö stads arbete med övergångar mellan och inom skolformer. Fokus ligger på i vilken mån övergångsarbetet har stöttat elever att fullfölja sin utbildning samt studie- och yrkesvägledarnas roll i processen.

1.2 Nämndens utveckling av övergångar

Övergångar mellan och inom skolformer är ett av nämndens prioriterade utvecklingsområden. Genom samverkan och rutiner kring övergångar inom och mellan samtliga skolformer tydliggör nämnden utbildningskedjans möjligheter och ger elever bättre förutsättningar att nå sina mål. Nämnden har därför haft ett fortsatt fokus på hållbara övergångar 2025 och genomför satsningar med syfte att:

- skapa likvärdiga och kvalitetssäkrade processer för övergångar mellan skolformer.

¹ SFS 2010:800. Skollag. Stockholm: Utbildningsdepartementet. 3 kap. 12 j §

² SFS 2010:800. Skollag. Stockholm: Utbildningsdepartementet. 4 kap. 3 §

³ SFS 2010:800. Skollag. Stockholm: Utbildningsdepartementet. 2 kap. och 3 kap

- stärka samarbetet med grundskolenämnden vilket är centralt för att mottagande skola ska ges bättre förutsättningar att anpassa undervisningen utifrån elevens behov.
- öka beredskapen att ta emot ett ökat antal elever från grundskolan med behov av undervisning i mindre grupp.
- etablera rutiner och processer för elever som behöver extra stöd vid övergångar, exempelvis elever i särskilda undervisningsgrupper.
- vidareutveckla arbetet inom det kommunala aktivitetsansvaret.
- stärka studie- och yrkesvägledningen.
- samordna stöd i övergången mellan skola och arbetsliv för elever med funktionsnedsättning inom anpassad gymnasieskola och gymnasieskola.⁴
- stärka förutsättningarna för goda övergångar från introduktionsprogram till vuxenutbildning.
- underlätta övergångar från sfi och kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå till yrkesstudier på gymnasial nivå.

Gymnasieelevers övergångar till arbete och fortsatta studier har behandlats i rapporten **Elevers utveckling mot målen** (GYVF-2025-4025). Statistik om vad eleverna gör efter slutförd gymnasieutbildning presenteras i rapporten.

2 Övergångar

Ett kontinuerligt arbete med övergångar mellan och inom skolformer⁵ är av vikt för att få fler unga att klara gymnasiet inom tre till fyra år och för att få fler elever att uppnå självförsörjning efter sina studier. Sammanfattningsvis betonar forskning vikten av välplanerade och stödjande övergångar för att främja elevers lärande. Forskningen lyfter fram följande framgångsfaktorer:

- att elev som berörs av övergång är förberedd på övergång.
- att berörd elev förstår innebörden av övergången såväl generellt som för egen del.

⁴ Satsningen genomförs i samarbete med Arbetsförmedlingen och arbetsmarknads- och socialnämnden.

⁵ Rapporten innefattar övergångar mellan skolformerna anpassad grundskola/ grundskola och anpassad gymnasieskola/gymnasieskola. Utöver det avhandlas övergångar inom anpassad gymnasieskola respektive gymnasieskola och mellan anpassad gymnasieskola/gymnasieskola och vuxenutbildningen.

- att elevens kognitiva förutsättningar beaktas.
- att aspekter som underlättar övergången identifieras och åtgärdas i lärmiljön.
- att det finns en övergångsplan som innefattar ett systematiskt samarbete kring övergången.⁶

När en elev övergår från en skolform till en annan, alternativt byter verksamhet inom någon skolform, initieras ett övergångsarbete.

Övergången föregås av att central information om elevens behov dokumenteras. Syftet med dokumentationen är att ge mottagaren tillräcklig och relevant information för att säkerställa att det sker en progression i elevens kunskapsinhämtning. Det är elevens behov som ska styra vilken dokumentation som överlämnas till den nya skolan eller verksamheten. Övergångshandlingarna kan bestå av olika underlag, såsom pedagogisk dokumentation och medicinsk⁷, psykologisk eller psykosocial bedömning.

Dokumentationen har särskild betydelse för att elever i behov av särskilt stöd ska få anpassningar och rätt typ av stöd. I skollagen finns krav på dokumentation för exempelvis:

- utredningar för att bedöma elevers stödbehov.
- åtgärdsprogram.
- beslut om anpassad studiegång.
- individuella studieplaner.
- individuella studieplaner för nyanlända elever.⁸

I kommande avsnitt beskrivs det förvaltningsövergripande samarbetet mellan Malmö stads skolförvaltningar och det kommunala aktivitetsansvaret (KAA-UngMalmö) gällande övergångar.

2.1 Samverkan i övergångsarbetet

Malmö stads skolförvaltningar arbetar för att övergångar mellan och inom skolformer ska bidra till att varje elev ska kunna gå igenom sin utbildning utan hinder. För att kvalitetssäkra detta arbete har staden tagit fram en

⁶ Borg, A. & Hallberg, L. (2023), Övergångar i gymnasievardagen. Arbeta systematiskt för en tillgänglig lärmiljö. Stockholm: Natur & Kultur.

⁷ Medicinska övergångshandlingar återfinns i Prorenata.

⁸ Övergångar inom och mellan skolor och skolformer - Skolverket

rutin⁹ som tydliggör vilket ansvar olika professioner på avlämnande respektive mottagande skola har (GRF-2022-10132, reviderad 2024-12-09).

I samband med elevens ansökan till gymnasieskolan bifogas övergångshandlingar som läses in i antagningssystemet. Avlämnande skola överlämnar dels information om vilka stödbehov eleven har, dels kunskapsbedömningar i engelska, matematik, svenska och/eller svenska som andraspråk om eleven inte uppnått betyget E.

I den gemensamma rutinen beskrivs den organisatoriska rollfördelningen i arbetet dels för mottagande skola, dels för avlämnande skola. För likvärdighet i arbetet har grundskoleförvaltningen och gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen beslutat att avlämnande skola alltid ska göra en bedömning av vissa elevgrupper för att avgöra huruvida en överlämning är nödvändig. Figur 1 visar en sammanställning över elevgrupper i behov av övergångshandlingar.

Figur 1. Elevgrupper i behov av övergångshandlingar. Källa: Malmö stad.

I nuläget går det inte att bedöma hur många elever som totalt borde få med sig övergångshandlingar vid övergångar till och inom gymnasieskolan. Det finns dock information om storleken på vissa elevgrupper. 17 procent av de elever (674 av 4 037 elever) som avslutade grundskolan i Malmö läsåret 2024/2025 var inte behöriga till ett nationellt gymnasieprogram.¹⁰ Andelen

⁹ Rutin för övergång för elev från grundskola till gymnasieskola, från anpassad grundskola till anpassad gymnasieskola eller mellan gymnasieutbildningar (sharepoint.com)

¹⁰ Avser elever utan behörighet till nationellt yrkesprogram. För att en elev ska vara behörig till yrkesprogram krävs godkända betyg i ämnena svenska/svenska som andraspråk, engelska och matematik samt i fem ytterligare ämnen, totalt åtta ämnen. Andelen beräknas av de elever som fått eller skulle ha fått betyg enligt det mål och kunskapsrelaterade betygssystemet (elever som saknar godkänt betyg i alla ämnen ingår). Källa: Skolverket (2024).

elever utan gymnasiebehörighet har mellan 2019/2020 och 2023/2024 varierat mellan 16 och 19 procent.

En årligen återkommande övergångskonferens samlar rektorer, specialpedagoger samt studie- och yrkesvägledare från både grundskoleförvaltningen och gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen. Syftet är att tillsammans utveckla kunskap om hur förvaltningarna kan skapa goda förutsättningar för elever att röra sig sömlöst genom sin utbildning. Sedan 2023 deltar även rektorer från fristående verksamheter.

2.2 Kommunala aktivitetsansvaret

Malmö stad erbjuder genom det kommunala aktivitetsansvaret, KAA-UngMalmö, ungdomar mellan 16 och 19 år som inte studerar på gymnasieskola, anpassad gymnasieskola eller motsvarande utbildning lämpliga individuella åtgärder.¹¹ Åtgärderna ska främst syfta till att motivera ungdomen att påbörja eller återuppta en utbildning, men KAA-UngMalmö arbetar även med andra alternativ såsom praktik eller arbete. Beroende på den unges behov erbjuds bland annat studievägledning, motivationshöjande insatser och psykosocialt stöd.

Vid de tillfällen då en grundskola bedömer att en elev sannolikt inte kommer att påbörja en utbildning inom gymnasieskolan eller den anpassade gymnasieskolan, initieras kontakt med KAA-UngMalmö. Detsamma gäller när det framkommer indikationer på att en elev inom gymnasieskolan eller den anpassade gymnasieskolan riskerar att avbryta sina studier. KAA-UngMalmö bedriver både direkt och indirekt uppsökande verksamhet. Det direkta uppsökande arbetet har förstärkts genom införandet av nya kommunikationskanaler samt genom utvecklingen av konceptet "Vändpunkten" där tidigare KAA-ungdomar berättar om hur kontakten med KAA varit ett stöd i att hitta en väg framåt. "Vändpunkten" syftar till att få fler i målgruppen, eller deras vårdnadshavare, att vända sig till KAA för stöd och hjälp. Konceptet återlanserades i samband med skolstarten hösten 2025.

Enheten KAA-UngMalmö har genomgått en genomgripande omställning under 2024 för att än bättre möta målgruppen under 2025. Nya kompetenser har rekryterats för att utveckla insatser och arbetssätt som möter de komplexa och till vissa delar ändrade behov hos målgruppen. Verksamheten erbjuder vägledning, stödsamtal och andra insatser i syfte

¹¹ SFS 2010:800. Skollag. Stockholm: Utbildningsdepartementet. 29 kap. 9 §

att förbereda ungdomar för studier, praktik eller arbetsliv. Exempel på insatser under 2025 inkluderar:

- **Praktik:** En insats där 27 ungdomar deltog under första halvåret 2025. Arbetet med att utöka antalet praktikplatser pågår kontinuerligt.
- **Sommarpraktik:** En årligen återkommande insats. Sommaren 2025 hade KAA-UngMalmö tillgång till 70 särskilt öronmärkta praktikplatser.
- **Kreativa dagar:** En lågtröskelinsats som syftar till att engagera ungdomar som står långt ifrån övriga insatser.
- **Ämnesstudier:** Undervisning i svenska, engelska och matematik erbjuds i samverkan med Komvux Malmö. Insatsen anpassas i omfång utifrån de behov som finns i ungdomsgrupper.
- **Föräldrastödjande insatser:** Individuella stödsamtal samt gruppbaserat stöd erbjuds för att stärka de vuxna i ungdomarnas närmiljö.

Samtliga insatser ovan följs upp på helårsbasis i januari 2026.

I november 2025 fanns det 32 ungdomar som under höstterminen avbrutit sina studier under årskurs 1 på en kommunal gymnasieskola vilka var aktuella för KAA-UngMalmö.¹² Majoriteten, 23 elever, hade gått på introduktionsprogram. 6 elever gjorde avbrott från högskoleförberedande program och 3 från yrkesprogram.

3 Övergångsarbete inom gymnasieskolorna

Elevers progression och kunskapsutveckling leder till olika övergångar, exempelvis från ett introduktionsprogram till ett nationellt program, från ett nationellt program till ett annat eller från en skolenhet till en annan. Det kan även röra sig om elever som flyttar till eller från en annan kommun eller går från studier på gymnasieskolan till vuxenutbildningen.

I nedanstående avsnitt beskrivs övergångsarbetet inom gymnasieskolorna. Avsnittet inleds med en presentation av övergångshandlingar. Därefter

¹² Avser elever på årskurs 1 i kommunala gymnasieskolor den 15 september 2025.

följer en beskrivning av de kommunala gymnasieskolornas arbete med övergångar mellan olika skolformer och skolenheter.

3.1 Övergångshandlingar

Detta avsnitt fokuserar på de övergångshandlingar som mottagits eller överlämnats av de kommunala gymnasieskolorna.¹³ I avsnittet redovisas inte övergångar till anpassad gymnasieskola.¹⁴

Mellan 2023 och 2025 har det skett en tydlig ökning av antalet elever som har med sig övergångshandlingar från grundskolan till gymnasieskolan. Under perioden steg antalet elever med övergångshandlingar från 555 till 917 elever, vilket motsvarar en ökning med 362 elever (65 procent).

Hösten 2025 hade 917 av totalt 3 157 antagna elever övergångshandlingar, vilket utgör 29 procent av elevgruppen. Andelen har stigit från 19 procent år 2023 till 29 procent år 2025. Det totala antalet antagna elever under perioden ökade med 9 procent, vilket innebär att andelen elever med övergångshandlingar blivit större.

Antalet antagna elever med övergångshandlingar varierar mellan skolorna. Läsåret 2025/2026 antog Pauliskolan 152 elever, Malmö Neptunigymnasium 123 elever, Malmö Citadellsgymnasium 107 elever och Universitetsholmens gymnasium 105 elever med övergångshandlingar. Sammanlagt antog dessa fyra skolor 53 procent av samtliga elever som hade övergångshandlingar med sig från grundskolan.

Bellevue gymnasium visar en ökning av antal elever med övergångshandlingar från 23 elever läsår 2023/2024 till 61 elever 2025/2026. Skolan är den skola med högst andel antagna elever med övergångshandlingar läsåret 2025/2026, vilket beror på att skolan enbart har introduktionsprogram. På Malmö Restaurangskola syns en tydlig uppåtgående trend i antalet antagna elever med övergångshandlingar. Antalet har ökat från 36 till 95 elever. På Malmö Citadellsgymnasium följer

¹³ Mottagande skola hämtar ut underlaget digitalt i systemet när antagningsprocessen avslutats, och övergångshandlingarna tas bort från antagningssystem i slutet av oktober.

¹⁴ I den anpassade gymnasieskolan föregås mottagandet av en utredning om målgruppstillhörighet. Utredningen består av fyra bedömningar: **Pedagogisk bedömning** genomförs av specialpedagog eller någon med specialpedagogisk kompetens. **Psykologisk bedömning** genomförs av legitimerad psykolog. **Medicinsk bedömning** genomförs av legitimerad läkare. **Social bedömning** genomförs av kurator eller skolsköterska.

ökningen av antalet elever med övergångshandlingar, från 37 till 107 elever under perioden, den generella ökningen i skolans elevantal.

Elever som lämnar en gymnasieskola för att söka sig vidare till annan gymnasieskola kan behöva få övergångshandlingar med sig. Det är elevens behov som avgör om övergångshandlingar ska medfölja vid byte av skola. Figur 1 synliggör elevgrupper i behov av övergångshandlingar. Enskild elev kan ha andra behov som föranleder övergångshandlingar, utöver de som synliggörs i figuren.

Tabell 1 visar antalet elever som lämnade en kommunal gymnasieskola med övergångshandlingar för att påbörja studier på annan gymnasieskola vid läsårsstart. Tabell 3 (i bilaga) visar det totala antalet elever som lämnade respektive skola för att påbörja studier på annan gymnasieskola.

Parallellt med utvecklingen för antagna elever ses liknande mönster bland de elever som lämnade en gymnasieskola för att påbörja studier på en annan skola. Den totala andelen elever som lämnade gymnasieskolan med övergångshandlingar har ökat från 177 elever läsåret 2023/2024 till 200 elever läsåret 2025/2026. Läsåret 2025/2026 hade Bellevue gymnasium, med 41 av 48 elever, den högsta andelen elever som lämnade med handlingar (85 procent).

Tabell 1. Antal elever som lämnade en kommunal gymnasieskola för att påbörja studier på annan gymnasieskola som fick övergångshandlingar med sig från 2023/2024 till 2025/2026. Källa: Malmö stad.

Skola	2023/2024	2024/2025	2025/2026
Agnesfrids gymnasium	36	16	25
Bellevue gymnasium	32	55	41
Heleneholms gymnasium	72	106	-
Malmö Borgarskola	0	0	18
Malmö Citadellsgymnasium	5	13	10
Malmö Idrottsgymnasium	6	10	11
Malmö latinskola	1	0	1
Malmö Neptunigymnasium	-	-	0
Malmö Restaurangskola	10	11	30
Pauliskolan	10	32	46
S:t Petri skola	0	0	1
Universitetsholmens gymnasium	5	15	17
Totalt	177	258	200

Hösten 2025 sökte 114 ungdomar, som omfattades av det kommunala aktivitetsansvaret (KAA-UngMalmö), till gymnasiet. Av dessa fick 11 (cirka 10 procent) med sig övergångshandlingar¹⁵. KAA-UngMalmö gör inga egna utredningar utan inhämtar övergångshandlingarna från ungdomarnas tidigare skolor.

3.2 Organisering av övergångsarbetet

Rektor har det övergripande ansvaret för övergångsarbetet och ska se till att rutiner följs samt att undervisning och skolsituation anpassas efter elevernas behov. Rektor utser en specialpedagog som ansvarar för praktiska delar, som att tillgängliggöra pedagogisk information och planera stödinsatser.

Gymnasieskolornas arbete syftar till en trygg skolstart och tidiga stödinsatser. Samarbetet med grundskolorna startar under vårterminen med information om utbildningar och möjlighet för elever att besöka gymnasieskolan. Under sommaren kontaktas elever som ska påbörja introduktionsprogrammen av elevhälsans personal med syfte att inleda arbetet med att bygga relationer. Övergångshandlingar hämtas via Skanegy Dexter och laddas upp i Prorenata¹⁶. När det saknas handlingar gällande en elev, kontaktar elevhälsan vid mottagande skola den avlämnande grundskolan.

Inför skolstart organiseras mottagandet enligt rutiner: hemklassrum och hemområden skapas, mentorer utses och aktiviteter planeras för trygghet och gemenskap. Exempel på aktiviteter är välkomstdagar, rundvandringar och strukturerade rastaktiviteter. Specialpedagoger stöttar mentorer i att bygga relationer och skapa tydliga strukturer för elevernas vardag.

Introduktionsprogrammen har särskilda rutiner för överlämningar. Specialpedagoger strukturerar underlag och lärare anpassar undervisningen efter behov. Arbetet och elevernas progression följs upp på elevkonferenser. För språkintröduktion används kartläggningsmaterial från Skolstart Malmö för klassplacering. På introduktionsprogrammet individuellt alternativt görs en intervju vid skolstart för att säkerställa att studieplanen täcker behörighetsgivande ämnen.

¹⁵ 2024 lotsade KAA-UngMalmö 122 ungdomar tillbaka till studier varav 13 med övergångshandlingar.

¹⁶ Prorenata är det digitala journalsystemet för elevhälsan.

Vid byte av utbildning under läsåret säkerställs att information överförs till ny skola. Övergångar mellan kommunala och fristående huvudmän har utvecklats under mandatperioden.

3.3 Elevhälsans roll och funktion

Specialpedagogerna organiserar mottagandet av övergångshandlingar, dokumenterar tidigare anpassningar och särskilt stöd i skolans nulägesbeskrivning. Kuratorerna inhämtar kuratorsakter från Prorenata, i de fall det finns information i akten. Informationen sammanställs och delas med mentorer, lärare, skolläda och elevhälsoteam. Specialpedagogerna kopplas in tidigt i antagningsprocessen och deltar vid intervjuer med elever i årskurs nio som bedöms behöva anpassade studiebesök. De planerar även mottagandet av nya elever ur ett långsiktigt perspektiv för att skapa trygg skolstart och tidiga stödinsatser.¹⁷

Arbetet sker i nära samverkan med övriga professioner.

Överlämningsmöten med lärare och personal fokuserar på identifierade behov, och uppföljningsmöten planeras. Inför mentorssamtal används enkäter eller elevsamtal för att kartlägga stödbehov.

Elevhälsan överför central information till mentorer och lärare och auskulterar i undervisningen för att förstå elevens behov och lärandemiljö. På skolor med många elever med stödbehov anpassas mottagandet genom gruppvisa anpassningar (t.ex. bildstöd för hela klassen) och en gemensam lektionsstruktur med inkluderade generella stöd. När undervisningen upplevs som meningsfull, bidrar det till hållbara övergångar.

3.4 Studie- och yrkesvägledarens roll och funktion

Studie- och yrkesvägledarna (SYV) coachar och vägleder eleverna i deras utbildnings- och yrkesval. I övergångsarbetet är deras roll att ge eleverna tydlig information om utbildningsvägar och arbetsmarknad, om vilka krav som ställs och förmågor som behövs. Eleverna ges stöd för att stärka sin valkompetens och därmed kunna göra väl underbyggda val. Studie- och yrkesvägledare och specialpedagoger samverkar för ett gott mottagande

¹⁷ Den medicinska journalen överförs per automatik från kommunala grundskolor medan den överförs digitalt efter inhämtat samtycke från vårdnadshavare för elever som gått på fristående skola. Där psykolog i grundskolan gjort bedömningen att det föreligger behov av uppföljning av psykolog inom gymnasieskolan, läggs elev som kommer från grundskolan på bevakning vid skolbyte. Överföring av information sker med vårdnadshavares samtycke.

där elevernas behov av anpassningar utifrån sina egna förutsättningar tillgodoses.

I SYV:s arbete ingår att informera grundskolans studie- och yrkesvägledare om gymnasieskolornas utbildningsutbud, samt att besvara elevernas frågor om utbildningsvägar och yrken. För att ge elever en konkret bild av olika skolmiljöer, finns det möjlighet för eleven att skugga en annan elev på någon av skolorna. Vid risk för utskrivning från gymnasieskolan på grund av hög frånvaro kontaktas KAA-UngMalmö, och relevant dokumentation överlämnas.

Med start hösten 2025 har arbetet med övergångar mellan gymnasieskolan och vuxenutbildningen förstärkts. Målet är att öka antalet elever som tar examen inom gymnasieskolan alternativt går vidare till vuxenutbildningen. Nämnden har beslutat om att elever som riskerar att lämna gymnasiet med studiebevis istället för examen ska prioriteras till vuxenutbildningen. För att identifiera och stödja dessa elever genomförs nu en insats i samverkan mellan gymnasieskolornas elevhälsoteam och komvux. Studie- och yrkesvägledare från komvux besöker dessa elever på gymnasieskolan för att informera om vuxenutbildningen samt erbjuda stöd vid ansökan. Elever som lämnat gymnasiet med studiebevis eller gymnasieintyg från språkinträdning ges förtur i antagningen, under förutsättning att de söker kurser som leder till en fullständig examen. Under 2025 har totalt 103 ungdomar ansökt till vuxenutbildningen genom denna förtursregel.

Det pågående samarbetet med arbetsmarknads- och socialförvaltningen (ASF) kring övergångar för elever som läser yrkesintroduktion och som fyller 20 år under läsåret fortsätter även under läsåret 2025/2026.

Arbetsmarknadsavdelningen har tidig kontakt med eleverna och erbjuder dem studie- och yrkesvägledning, coachning samt hjälp med ansökningar, att skriva CV och att träna inför intervjuer. Nämnden har under perioden fattat beslut om extra resurser för att stödja samtliga övergångar.

Studie- och yrkesvägledaren samverkar med andra professioner i samband med skolstart för att säkerställa ett samordnat mottagande. I detta sammanhang hålls även motiverande och coachande samtal med elever, i syfte att stärka deras engagemang och framtidstro.

Både grundskoleförvaltningen och gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen har samordnande funktioner för specialpedagog respektive studie- och yrkesvägledare. Syftet är att stärka samverkan mellan professionerna för elever i behov av stöd i övergångar.

Det formaliserade samarbetet mellan studie- och yrkesvägledare och specialpedagog i övergångsarbetet bedöms vara gynnsamt för eleverna.

3.5 Individuell studieplan inom gymnasieskolan

Rektor ansvarar för att det upprättas en individuell studieplan för varje elev i gymnasieskolan.¹⁸ Den ska innehålla uppgifter om utbildningens mål och planerad omfattning av studierna. Elevens förutsättningar, behov och mål ska vara utgångspunkt, och eleven ska också vara delaktig i processen. Den individuella studieplanen ska följa eleven genom studierna.

På introduktionsprogrammen är den individuella studieplanen särskilt viktig för planering och uppföljning av utbildningen eftersom dessa program saknar nationellt fastställda programstrukturer och examensmål. I

Huvudmannaplan för utbildning på introduktionsprogram 2025/2026 (GYVF-2025-61) fastslås att den individuella studieplanen ska innehålla:

- utbildningens mål och längd,
- grundskoleämnen, gymnasieämnen, annan yrkesinriktad utbildning, praktik samt andra insatser som är gynnsamma för elevens kunskapsutveckling och som är avsedda att ingå i utbildningen,
- när det är aktuellt, det yrkesområde som utbildningen är inriktad mot¹⁹ och
- om eleven läser ett nationellt eller lokalt fastställt yrkespaket.²⁰

Varje skola ska tillsammans med eleven följa upp målen i den individuella studieplanen.

3.6 Uppföljning av hur undervisningen möter elevens behov

Uppföljning av hur informationen i övergångshandlingarna realiserar i mötet med eleverna i undervisningen görs på flera plan och i olika forum. Mentorerna har ett särskilt ansvar för sina elevers progression och individuella behov. Extra anpassningar dokumenteras och utvärderas i

¹⁸ SFS 2010:800. Skollag. Stockholm: Utbildningsdepartementet. 16 kap. 25 § och 17 kap. 7 §

¹⁹ SFS 2010:2039. Gymnasieförordningen. Utbildningsdepartementet. 1 kap. 7 §

²⁰ <https://www.skolverket.se/undervisning/gymnasieskolan/laroplan-program-och-amnen-i-gymnasieskolan/nationella-yrkespaket-for-introduktionsprogram>

stödmодulen i Unikum. Om utvärderingen visar att extra anpassningar inte räcker till eller om det finns annan anledning att befara att eleven inte når betyget E gör specialpedagog och mentor tillsammans en anmälan till rektor i Prorenata. Rektor fattar beslut om att inleda en utredning som specialpedagog genomför. Om rektor beslutar att särskilt stöd ska ges upprättas ett åtgärdsprogram. Läsåret 2025/2026 diariefördes 76 beslut om åtgärdsprogram. Skolorna har därutöver klass- och elevkonferenser med dialoger om hur undervisningen bäst läggs upp på såväl grupp- som individnivå.

Rektor följer upp respektive professions arbete med övergångshandlingarna. Genom verksamhetsbesök och medarbetarsamtal gör rektor även en fördjupad uppföljning av hur anpassningar i undervisningen svarar upp mot elevernas behov.

Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningens samordnande specialpedagog gör därutöver årliga verksamhetsbesök för att följa upp mottagningsarbetet.

4 Övergångar inom komvux

Det finns inget lagkrav och system för dokumentation av stödbehov inom vuxenutbildningen.²¹ Olika insatser underlättar dock övergången både till och inom vuxenutbildningen för eleven. I detta avsnitt synliggörs några av dessa insatser vid övergångar.

Inledningsvis beskrivs insatser som underlättar övergången till och inom vuxenutbildningen. Därefter presenteras den individuella studieplanens roll i utbildningen (ISP) följt av ett avsnitt om komvux mål i arbetet med övergångar. Avsnittet avslutas med en beskrivning av det arbete som pedagogisk stödorganisation bedriver och som ger elever stöd vid övergångar.

4.1 Övergångar mellan kurser inom komvux

Inom vuxenutbildningen görs olika insatser som underlättar övergången både till och inom vuxenutbildningen för eleven. Rektor ansvarar för att elever får tydlig information inför utbildningsstart, en välplanerad introduktion och stöd i att formulera mål för sina studier. Vidare säkerställer rektor att undervisningen utformas så att elever med behov av stöd får det,

²¹ SFS 2011:1108. Förordning om vuxenutbildning. Stockholm: Utbildningsdepartementet

och att lärarna anpassar upplägg, innehåll och arbetsformer efter olika förutsättningar.

Arbetet med övergångar avser att ge elever förståelse för utbildningens innehåll och vilket stöd som erbjuds. Det bidrar till att öka lärarnas kunskap om olika nivåer i utbildningskedjan och minska organisatoriska hinder vid kursbyten, exempelvis genom samordning av prov- och kursstartdatum.

Pedagogisk överlämningsinformation sker internt från tidigare lärare, främst för elever som inte uppnått godkänt betyg i en kurs. Komvux Malmö arbetar med insatser för att förbereda elever inför nästa steg, bland annat genom samordnade kursstarter och utvecklat samarbete mellan sfi och grundläggande vuxenutbildning.

Studie- och yrkesvägledaren har huvudansvaret för att ge stöd inför framtida utbildnings- och yrkesval. Vägledningen omfattar information om fortsatta studier, studieekonomi och arbetslivets kompetensbehov. Vägledaren erbjuder studieplanering till alla elever och riktad information inför övergångar.

Svenska språket är en nyckel till vidare studier eller arbete. I princip alla elever som studerar på komvux läser någon eller flera kurser i sfi och/eller sva. Under rubriken 4.3 presenteras statistik om övergångar från svenska för invandrare (sfi) till svenska som andraspråk (sva) samt från grundläggande svenska som andraspråk till utbildning på gymnasial nivå. Det finns dock övergångar i alla ämnen.

4.2 Individuell studieplan inom vuxenutbildningen

Den individuella studieplanen (ISP) är ett centralt verktyg som ger en helhetsbild av elevens utbildningsväg. Planen ska innehålla:

- utbildningens mål och omfattning,
- kurser och eventuella delar av kurser,
- praktik eller andra insatser som främjar kunskapsutveckling,
- verksamhetspoäng, samt
- motsvarande gymnasieprogram vid mål om gymnasieexamen.

Den individuella studieplanen genereras automatiskt vid ansökan och revideras vid behov. Studie- och yrkesvägledare bistår vid framtagande och uppdatering. Komvux Malmö arbetar med insatser för att förbereda elever inför nästa steg, bland annat genom samordnade kursstarter och utvecklat samarbete mellan sfi och grundläggande vuxenutbildning.

4.3 Komvux mål för övergångar

Under denna rubrik ges en beskrivning av vuxenutbildningens mål i förhållande till övergångar samt exempel på vilka insatser som görs för att nå målen.

4.3.1 Övergångar från introduktionsprogram

Ett mål inom Komvux Malmö är att en ökad andel ungdomar går sömlöst över från gymnasieskolans introduktionsprogram till vuxenutbildningen (med ett särskilt fokus på ungdomar som närmar sig 20 år).

Vuxenutbildningen har utarbetat flertalet insatser för att uppnå målet med sömlösa övergångar. Insatserna innefattar bland annat information om kurser inom sfi för elever som inte når betyg i svenska som andraspråk samt nivåtestning för elever som saknar betyg i matematik, svenska, svenska som andraspråk och engelska. Elever ges även möjlighet till studiebesök på Komvux, och gymnasieskolornas studie- och yrkesvägledare informeras fortlöpande om kursutbud och ansökningsvägar.

Inom ramen för LÖK Unga²² finns ett gemensamt mål att motivera ungdomar utan examen att fortsätta studier för att nå gymnasieexamen. För att underlätta övergångar harmoniseras även utbudet mellan yrkesintroduktionen (IMY) och Komvux yrkesutbildningar. Under 2025 pågår arbete med att kunna erbjuda yrkespaketet försäljning och service.

4.3.2 Övergångar från svenska för invandrare

Ett mål är en ökad eller bibehållen andel sfi-elever som sömlöst övergår till grundläggande och gymnasial vuxenutbildning efter sfi eller som studerar parallellt på grundläggande och gymnasial vuxenutbildning med sina sfi-studier.

²² LÖK Unga (lokal överenskommelse) ingår i den strategiska överenskommelsen avseende samverkan mellan Arbetsförmedlingen i Malmö och Malmö stad (SÖK). LÖK:en leds av en partssammansatt styrgrupp som planerar och leder det operativa arbetet.

Studie- och yrkesvägledare samt lärare på grundläggande kurser, tillsammans med vägledare från sfi, informerar elever på sfi (kurs D) om möjligheterna till fortsatta studier. Motsvarande insatser erbjuds även för folkhögskolans elever. För att stärka övergången till yrkesutbildningar, bjuds sfi-elever in till informationsträffar och yrkesmässor på Komvux. Utöver detta genomförs digitala informationstillfällen för sfi:s studie- och yrkesvägledare, där aktuellt kursutbud presenteras och diskuteras.

Diagram 1 visar hur stor andel av de elever som avslutat sfi (kurs D) med ett godkänt betyg som påbörjade utbildning i svenska som andraspråk inom ett år. För de allra flesta elever handlar det om sva på grundläggande nivå. Utfallet avser elever som tog ett godkänt betyg på Komvux Malmö Södervärn under 2022 eller 2023. Antalet elever per studieväg visas i tabell 2.²³

Av de elever som studerat på studieväg 1 och avslutade studierna under 2023 fortsatte 40 procent till svenska som andraspråk inom ett år. Motsvarande andelarna var 52 procent för elever som studerat på studieväg 2 och 65 procent för elever som studerat på studieväg 3. En förklaring till skillnaden är att elever som studerar på studieväg 3 har en större studievana. De har en längre utbildningsbakgrund från hemlandet, vilket underlättar studier. Andelarna var snarlika för elever som studerade på studieväg 2 och 3 och som avslutade sfi under 2022. Andelen elever på studieväg 1 som avslutade sfi och påbörjat utbildning i svenska som andra språk var lägre 2023 än 2022. Utfallet påverkas av att elevgruppen är liten, vilket medför att enskilda elevers resultat får stort genomslag på totalen.

²³ Studieväg 1 riktar sig till elever som har kort eller ingen skolbakgrund. Inom studieväg 1 finns kurserna A, B, C och D. Studieväg 2 riktar sig till elever vars skolbakgrund är mindre omfattande än motsvarande svensk gymnasieskola. Inom studieväg 2 studerar eleverna i kurs B, C och D. Studieväg 3 vänder sig till de elever vars skolbakgrund motsvarar svensk gymnasieskola eller som har deltagit i högskolestudier. Betygskriterierna för en kurs är desamma oavsett studieväg. Källa: Skolverket

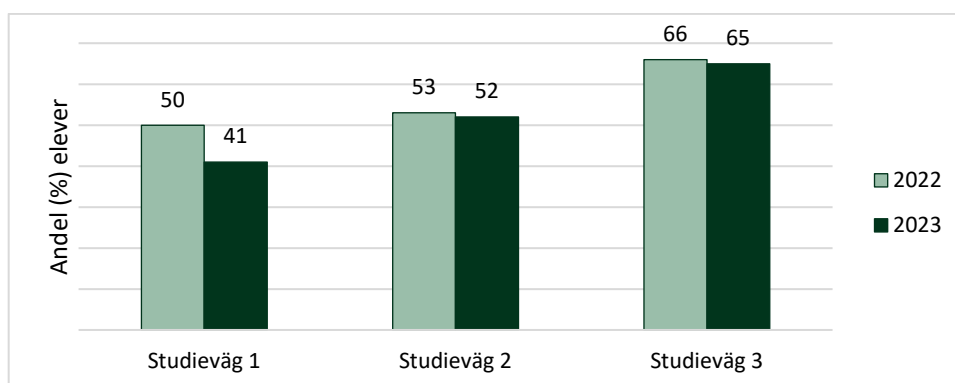

Diagram 1. Andel (%) elever som avslutat sfi och påbörjar utbildning i svenska som andraspråk inom 1 år. Avser elever som avslutat sfi (kurs D) på Komvux Malmö Södervärn. Källa: Malmö stad.

Tabell 2. Antal elever som avslutat sfi på Komvux Malmö Södervärn. Källa: Malmö stad.

Studieväg	2022	2023
Studieväg 1	30	41
Studieväg 2	211	206
Studieväg 3	357	406

4.3.3 Övergångar från grundläggande nivå

Ett annat mål är en ökad andel elever på grundläggande vuxenutbildning som sömlöst övergår till studier på (högskoleförberedande eller yrkesinriktad) gymnasial nivå.

Studie- och yrkesvägledare informerar elever på grundläggande delkurs 4 i svenska, svenska som andraspråk, matematik och engelska om möjligheterna till gymnasiala studier. Eleverna uppmanas att boka samtal för vägledning och studieplanering. Vuxenutbildningen arrangerar även öppet hus på Kungsgatans yrkesutbildningar och engagerar yrkeselever som ambassadörer för att inspirera och motivera nya studerande. Eleverna bjuds även in till yrkesmässor på Kungsgatan och Arbetsförmedlingen, vilket ger dem en bredare inblick i utbildningsvägar och arbetsmarknadens möjligheter.

Diagram 2 visar hur stor andel av de elever som avslutat grundläggande svenska som andraspråk (delkurs 4) med ett godkänt betyg som påbörjade en utbildning på gymnasial nivå inom ett år, inom allmänna ämnen eller yrkesutbildning. Utfallet avser elever som tog ett godkänt betyg på Komvux Malmö Södervärn under 2022 eller 2023.

Av de elever som avslutade sin utbildning under 2023 övergick sammanlagt 80 procent till studier på gymnasial nivå inom ett år. En övervägande majoritet övergick till utbildning i allmänna ämnen. Andelen motsvarade utfallet för elever som avslutade sin utbildning under 2022.

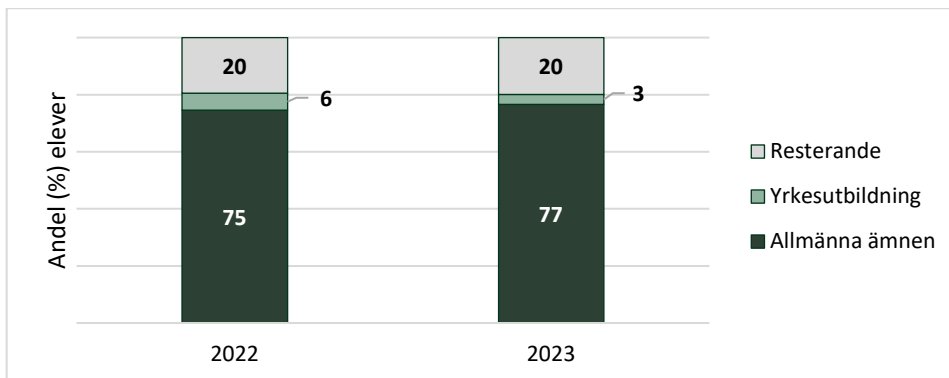

Diagram 2. Andel (%) elever som avslutat svenska som andraspråk på grundläggande nivå och påbörjat utbildning på gymnasial nivå inom 1 år. Avser elever som avslutat svenska som andraspråk (delkurs 4) på grundläggande nivå på Komvux Malmö egen regi. N = 480 (2022), 486 (2023). Källa: Malmö stad.

4.3.4 Studie- och yrkesvägledning som hela skolans ansvar

Studie- och yrkesvägledningen har integrerats i undervisningen för att stärka elevernas kunskaper om arbetslivet. Genom att lärarna använder insatsen "bred vägledning" som en del av undervisningen kopplas ämneskunskaper på ett naturligt sätt till yrkeslivet och dess krav. Insatsen har bedrivits inom sfi under cirka två år och har även påbörjats av ett antal lärare inom grundläggande och gymnasial nivå. Syftet är att skapa en tydligare koppling mellan utbildning och arbetsmarknad samt att förbereda eleverna för framtida studier och yrkesval.

4.4 Pedagogisk stödorganisation

Inom Malmö Komvux finns en strukturell organisation som ska underlätta övergångar för eleverna, där den pedagogiska stödorganisationen (PS) har en central roll i nära samarbete med rektorerna. PS arbetar på organisatorisk nivå och stödjer alla elevers lärsituation, inte enbart de med särskilda stödbehov.

Arbetet omfattar bland annat en gemensam struktur för undervisning i Google Classroom, vilket skapar igenkänning och underlättar studierna genom hela utbildningskedjan. Studieverkstäderna är utformade på ett

enhetligt sätt på olika enheter, vilket gör det tydligt för eleverna var och hur de kan få stöd. Den systematiska läsutvecklingen löper som en röd tråd genom verksamheten och ger progression för eleverna på olika nivåer.

Assisterande teknik används integrerat i undervisningen och lärarna har utbildats för att främja ett inkluderande arbetssätt. Bibliotekens insatser når ut brett och integreras i undervisningen, bland annat genom material om demokrati, mänskliga rättigheter och källkritik. Värdegrundsarbetet är också en sammanhållande del av verksamheten och bidrar till att skapa trygghet, gemenskap och motivation för eleverna att fullfölja sina studier.

5 Avslutande kommentarer

Malmö stads grundskolor, gymnasieskolor och vuxenutbildning arbetar fortlöpande och på flera nivåer för att underlätta övergångar för elever som byter mellan olika skolformer eller enheter. Målet med arbetet är att så många ungdomar som möjligt ska fullfölja gymnasiet inom tre till fyra år, samt att vuxenstuderande ska kunna genomföra sina utbildningar på ett effektivt sätt och därefter nå självförsörjning.

Antalet antagna elever med övergångshandlingar inför läsåret 2025/2026 ligger på ungefär samma nivå som föregående år. En jämförelse mellan antalet mottagna elever, i de grupper som innefattas i figur 1, och antal övergångshandlingar, indikerar att det fortfarande antas elever som omfattas av rutinerna utan medföljande dokumentation. Antagningsstatistiken för höstterminen 2025 visar exempelvis att enbart 70 procent av de elever som antogs till introduktionsprogram hade övergångshandlingar med sig.

Elever som går på introduktionsprogram ingår i den grupp elever som ska ha övergångshandlingar med sig. Det är därför av särskild vikt att följa upp dessa elever när de byter från en gymnasieskola till en annan. En övergångsansvarig specialpedagog vid mottagande skola ansvarar, på uppdrag av rektor, för att planera stödinsatser och göra den pedagogiska informationen tillgänglig för alla undervisande lärare.

Underlaget i övergångshandlingarna ligger till grund för de anpassningar som görs i undervisningen för att eleven ska kunna fullfölja sin utbildning utan hinder. Rektor behöver anpassa resursfördelning och uppföljning för att skapa förutsättningar för elever med övergångshandlingar att nå målen med sin utbildning.

Ett viktigt utvecklingsområde inom övergångsarbetet är att skapa en mer systematisk uppföljning av hur informationen i övergångshandlingarna påverkar undervisningen. Rektor följer sedan läsåret 2024/2025 upp och redovisar anpassning av undervisningen inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet. Resultatet av uppföljningen lyfts därefter vid verksamhetsdialoger mellan rektor, utbildningschef och kvalitets- och utvecklingschef. I rektors uppföljning ingår även att dokumentera hur många övergångshandlingar som har kompletterats. Informationen överlämnas till grundskolornas rektorer och elevhälsopersonal vid den årliga övergångskonferensen i februari.

KAA-UngMalmös huvuduppdrag är att motivera ungdomar mellan 16 och 19 år, som inte studerar på gymnasieskola, anpassad gymnasieskola eller motsvarande utbildning, att påbörja eller återuppta studier. För att stödja detta arbetar personalen på flera sätt med att underlätta övergången till gymnasieskola eller vuxenutbildning. Ett exempel är att lärare från Komvux Malmö undervisar på KAA-UngMalmö, vilket gör att ungdomarna behåller sin studievana och upplever steget till reguljär utbildning som kortare. Studiebesök på olika skolor är ytterligare en metod för att skapa goda förutsättningar för återgång till studier.

Inom Komvux Malmö genomförs olika insatser för att säkerställa smidiga övergångar mellan utbildningsnivåer. Lärare på olika nivåer inom vuxenutbildningen arbetar utifrån en gemensam syn på innehåll och krav, för att rusta eleverna för nästa steg i utbildningen. Det strukturerade arbetet bedöms ha en positiv effekt. Av elever som avslutat studier på grundläggande nivå går 80 procent vidare till gymnasiala studier. Att nästan alla elever i detta skede väljer allmänna ämnen tyder på en stark studiemotivation, men belyser samtidigt behovet av att synliggöra yrkesutbildningar som ett alternativ.

Tröskeln till nästa nivå är jämförelsevis högre för elever som studerar på sfi och har kortare utbildningsbakgrund (studieväg 1 och 2). Studievana bedöms vara en avgörande faktor som kräver fortsatt pedagogisk uppmärksamhet. Kombinationsutbildningarna utgör en viktig insats för att erbjuda dessa elever en snabbare väg till självförsörjning, jämfört med fortsatta teoretiska studier. Genom att eleverna får studera ett yrkespaket parallellt med kurser i sfi och grundläggande svenska som andraspråk, överbryggas gapet mellan språkinläring och yrkeskompetens. På så sätt stärks möjligheterna till etablering på arbetsmarknaden. Detta har redogjort

för i kvalitetsrapporten **Elevers utveckling mot målen inom vuxenutbildningen** (GYVF-2025-1364).

Under 2026 priterar nämnden att utvärdera följande förvaltningsgemensamma mål:

- Alla elever har goda förutsättningar att göra väl underbyggda val och går igenom sin utbildning utan hinder.
- Samtliga professioner som är involverade i övergångsarbetet har tillräckliga kunskaper för att utföra sin del av arbetet och bidrar till den gemensamma helheten.
- Skolförvaltningarna har en god överblick över övergångsarbetet och agerar proaktivt för att ge alla elever likvärdiga möjligheter att lyckas.

Det förvaltningsövergripande samarbetet följs upp och utvärderas på den gemensamma övergångskonferensen och genom de forum som medger analys av det pågående arbetet för att öka måluppfyllelsen.

Bilaga

Tabell 3. Antal elever som lämnade en kommunal gymnasieskola för att påbörja studier på annan gymnasieskola (ej avgångselever) från 2023/2024 till 2025/2026. Källa: Malmö stad.

Gymnasieskola	2023/2024	2024/2025	2025/2026
Agnesfrids gymnasium	54	77	56
Bellevue gymnasium	43	129	48
Heleneholms gymnasium	197	217	-
Malmö Borgarskola	0	0	40
Malmö Citadellsgymnasium	38	35	91
Malmö Idrottsgymnasium	11	14	15
Malmö latinskola	14	0	10
Malmö Neptunigymnasium	-	-	86
Malmö Restaurangskola	18	17	46
Pauliskolan	81	109	90
S:t Petri skola	0	0	3
Universitetsholmens gymnasium	14	42	39
Totalt	470	640	524

Tabell 4. Antal elever årkurs 1 i kommunal gymnasieskola från 2023/2024 till 2025/2026.

Källa: Malmö stad.

Gymnasieskola	2023/2024	2024/2025	2025/2026
Agnesfrids gymnasium	103	136	137
Bellevue Gymnasium	57	85	85
Heleneholms gymnasium	185	-	-
Malmö Borgarskola	521	472	477
Malmö Citadellsgymnasium	160	427	420
Malmö Idrottsgymnasium	225	214	216
Malmö latinskola	388	382	377
Malmö Magistratsgymnasium	-	-	54
Malmö Neptunigymnasium	-	292	271
Malmö Restaurangskola	104	120	122
Pauliskolan	472	423	432
S:t Petri skola	285	288	287
Universitetsholmens gymnasium	346	256	220
Totalt	2 846	3 095	3 098